

Lieta C-683/19

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2019. gada 16. septembris

Iesniedzējtiesa:

Tribunal Supremo (Spānija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 9. jūlijs

Prasītāja:

Viesgo Infraestructuras Energéticas, S.A.

Atbildētājas:

Administración del Estado

Iberdrola, S.A.

Gas Natural SDG, S.A.

CIDE, Asociación de Distribuidores de Energía Eléctrica

Hidroeléctrica del Cantábrico, S.A.

Pamatlietas priekšmets

Prasība, kurā tiek lūgts atcelt 2014. gada 21. novembra *Real Decreto 968/2014, por el que se desarrolla la metodología para la fijación de los porcentajes de reparto de las cantidades a financiar relativas al bono social* [Karaļa dekrēts 968/2014 par metodoloģiju, pēc kuras nosaka saistībā ar sociālo atlaidi finansējamo summu sadalījuma procentuālās daļas] (turpmāk tekstā – “Karaļa dekrēts 968/2014”)

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/72/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu (turpmāk tekstā – “Direktīva 2009/72”) 3. panta 2. punkta interpretāciju. Ir jānoskaidro, vai valsts tiesiskais regulējums par sociālo atlaidi (*bono social*) ir saderīgs ar Eiropas Savienības tiesībām jautājumā par elektroenerģijas uzņēmumu sabiedriskā pakalpojuma saistībām.

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai atbilstoši iedibinātajai Tiesas judikatūrai, tostarp tās spriedumiem, 2010. gada 20. aprīlis (lieta C-265/08, *Federutility*), un 2016. gada 7. septembris (lieta C-121/15, *ANODE*), ar Direktīvas 2009/72 3. panta 2. punkta prasībām ir saderīgs tāds valsts tiesiskais regulējums — kā tas, kas ir noteikts 2013. gada 26. decembra Likuma 24/2013 45. panta 4. punktā, kurš vēlāk ir īstenots ar 2014. gada 21. novembra Karaļa dekrēta 968/2014 2. un 3. pantu — kurā sociālās atlaides (*bono social*) finansēšanas pienākums tiek uzlikts noteiktiem elektrosistēmas uzņēmumiem — uzņēmumu grupu mātesuzņēmumiem vai attiecīgajā gadījumā uzņēmumiem, kas vienlaikus īsteno elektroenerģijas ražošanas, sadales un tirdzniecības darbības —, lai gan daži no šiem pienākuma subjektiem ir maznozīmīgi nozarē kopumā, turpretī atbrīvojot no šā pienākuma citus uzņēmumus vai uzņēmumu grupas, kas iespējami ir labākā situācijā, lai uzņemtos šīs izmaksas vai nu sava apgrozījuma vai relatīvā lieluma kādā no darbības nozarēm dēļ, vai tāpēc, ka tās veic divas no šīm darbībām vienlaikus un integrētā veidā?
- 2) Vai ar minētajā Direktīvas 2009/72/EK 3. panta 2. punktā noteikto samērīguma prasību ir saderīgs valsts tiesiskais regulējums, no kura izriet, ka sociālās atlaides finansēšanas pienākums tiek noteikts nevis izņēmuma kārtā un uz ierobežotu laiku, bet gan uz nenoteiktu laiku un neparedzot nekādu atmaksu vai kompensācijas pasākumu?

Atbilstošās Savienības tiesību

Direktīvas 2009/72 3. panta 2. punkts.

Atbilstošās valsts tiesību normas

2013. gada 26. decembra *Ley 24/2013 del Sector Eléctrico* [Likums 24/2013 par elektroenerģijas nozari] (turpmāk tekstā – “Likums 24/2013”) 45. panta 4. punkts.

Real Decreto 968/2014 2. un 3. pants, kuros tiek paredzēta ar Likumu 24/2013 noteiktās sociālās atlaides finansēšanas kārtība.

2014. gada 7. marta *Orden IET/350/2014*, *por la que se fijan los porcentajes de reparto de las cantidades a financiar relativas al bono social correspondientes a 2014* [Rīkojums IET/350/2014, ar ko nosaka saistībā ar sociālo atlaidi finansējamo summu sadalījuma procentuālās daļas 2014. gadam].

2016. gada 8. septembra *Orden IET/1451/2016*, *por la que se aprueban los porcentajes de reparto de las cantidades a financiar relativas al bono social correspondientes a 2016* [Rīkojums IET/1451/2016, ar ko apstiprina saistībā ar sociālo atlaidi finansējamo summu sadalījuma procentuālās daļas 2016. gadam].

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Uzņēmums *Viesgo Infraestructuras Energéticas, S.A.* (iepriekšējais nosaukums – *E.ON España, S.L.U.*) cēla prasību iesniedzējtiesā, lūdzot atcelt Karaļa dekrētu 968/2014 tāpēc, ka ar to īstenotais tiesiskais regulējums par sociālās atlaides finansēšanas kārtību neesot saderīgs ar Direktīvu 2009/72.
- 2 Ar 2016. gada 24. oktobra spriedumu minētā tiesa apmierināja prasību, atzīstot, ka Likuma 24/2013 45. panta 4. punktā noteiktais sociālās atlaides finansēšanas regulējums nav piemērojams, un atceļot *Real Decreto 968/2014* 2. un 3. pantu, uzskatot, ka šis valsts tiesiskais regulējums nav saderīgs ar Direktīvu 2009/72.
- 3 *Administración del Estado* [Valsts administrācija] kā atbildētāja par minēto spriedumu iesniedza konstitucionālo sūdzību *Tribunal Constitucional* [Konstitucionālajā tiesā], jo uzskata, ka ar to, ka valsts tiesiskais regulējums tiek atzīts par nepiemērojamu, neuzdodot prejudiciālo jautājumu Eiropas Savienības Tiesai (turpmāk tekstā – “EST”), ir pārkāptas pamattiesības uz atklātu tiesas procesu ar visām garantijām.
- 4 Ar 2019. gada 26. marta spriedumu *Tribunal Constitucional* atzina, ka ir pārkāptas tiesības uz atklātu tiesas procesu ar visām garantijām un tādējādi apmierināja prasību un atcēla pārsūdzēto spriedumu, nosakot, ka lieta ir jāatgriež stadijā, kādā tā bija pirms sprieduma pasludināšanas, tādēļ iesniedzējtiesa noteica pusēm jaunu termiņu argumentu izklāstīšanai un nolēma iesniegt šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 5 Prasītāja apgalvo, ka valsts tiesiskais regulējums par sociālo atlaidi ir pretrunā Direktīvai 2009/72, jo tas ne tikai atbrīvo no atlaides piemērošanas pienākuma elektroenerģijas pārvades darbības uzņēmumus, bet arī ar sociālās atlaides izmaksām apgrūtina tikai uzņēmumus vai uzņēmumu grupas, kas vienlaikus veic 3 elektrosistēmas darbības – ražošanu, sadali un tirdzniecību – , un kas ir vertikāli

integrētas grupas, un kas turklāt pārkāpj samērīguma principu. Tā neuzskata, ka ir nepieciešams uzdot prejudiciālos jautājumus.

- 6 Prasību neatzīstošā *Administración del Estado* apgalvo, ka iemesls, kādēļ sociālās atlaides finansēšanas pienākums tiek noteikts vertikāli integrētām grupām, nav to lielāka ekonomiskā spēja un maksātspēja, bet gan pati vertikālā integrācija, jo tā ļauj šo pienākumu noteikt tiem uzņēmumiem, kas, īstenojot ar šā pasākuma mērķi tieši saistītu tirdzniecības darbību, saistībā ar šo vertikālās integrācijas apstākli atrodas labvēlīgākā situācijā, lai varētu neutralizēt un samazināt šo ietekmi, ņemot vērā to, ka uzņēmumu grupai, kas vienlaikus veic dažādas darbības elektrības nozarē, ir pamatīgākas nozares zināšanas ar zināmu apjoma ietaupījumu un iespējamiem grupas iekšējiem līgumiem, ar ko izlīdzina cenu svārstību ietekmi. Tā lūdz uzdot prejudiciālos jautājumus par Likuma 24/2013 45. panta 4. punkta un tā īstenošanas noteikumu saderību ar Direktīvas 2009/72 3. panta 2. punktu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 7 Sociālā atlaide kopš tās ieviešanas ir definēta kā izteikti sociāla rakstura pabalsts (sabiedriskā pakalpojuma saistības), kura mērķis ir noteiktus elektrības patērētājus, kuriem tiek piemērots galalietotāja tarifs un kuri atbilst noteiktiem sociālajiem, patēriņa un pirktspējas raksturlielumiem, aizsargāt attiecībā uz viņu mājokļa elektroenerģijas izmaksām.
- 8 To regulē Likums 24/2013, kura 45. pantā “Neaizsargāti patērētāji” tostarp ir noteikts, ka par neaizsargātiem patērētājiem attiecībā uz viņu mājokli tiek uzskatīti elektrības patērētāji, kas atbilst tiesību aktos noteiktajiem sociālajiem, patēriņa un pirktspējas raksturlielumiem. Šādi definētiem neaizsargātajiem patērētājiem, kas vienmēr ir fiziskas personas, attiecīgajos reģinos tiek piemērota sociālā atlaide. Šā panta 4. punkts ir formulēts šādi:

“Sociālā atlaide tiek uzskatīta par sabiedriskā pakalpojuma saistību saskaņā ar [Direktīvu 2009/72] un tās izmaksas sedz uzņēmumu grupu mātesuzņēmumi vai attiecīgā gadījumā uzņēmumi, kas vienlaikus īsteno elektroenerģijas ražošanas, sadales un tirdzniecības darbības.

Finansējamo summu procentuālo daļu sadalījums katrai uzņēmumu grupai tiek aprēķināts kā attiecība starp vienu lielumu, kas ir sadales uzņēmumu tīkliem pievienoto pieslēgumu gada kopskaits un grupā ietilpstošo tirdzniecības uzņēmumu klientu skaits, un otru lielumu, kas atbilst visu uzņēmumu grupu, kas tiek ņemti vērā šajā sadalījumā, visu pieslēgumu vidējai gada vērtībai un klientiem.

Šī finansējuma sadale tiek aprēķināta katru gadu saskaņā ar tiesību aktos paredzēto kartību un nosacījumiem. Tādēļ [internetā] katra gada novembrī tiek publicēta informācija par iepriekšējā gadā sadales uzņēmumu tīkliem pievienoto pieslēgumu gada kopskaitu un tirdzniecības uzņēmumu klientu skaitu, kā arī

uzņēmumu grupu vai attiecīgajā gadījumā šā punkta pirmajā daļā noteiktajām prasībām atbilstošo uzņēmumu uzskaitījums.

[..] līdz katra gada 1. decembrim [tiek iesniegts] priekšlikums par finansēšanas sadalījumu katram mātesuzņēmumam, [un] *Ministro de Industria, Energía y Turismo* [Rūpniecības, enerģētikas un tūrisma ministrs] to apstiprina ar rīkojumu, ko publicē “*Boletín Oficial del Estado*” [“*Valsts Oficiālajā Vēstnesī*”].

[..]”

- 9 Likumā 24/2013 nav veikts to uzņēmumu vai uzņēmumu grupu, kam ir jāfinansē sociālā atlaide, uzskaitījums. Šos uzņēmumus noteica saskaņā ar turpmākiem ministrijas rīkojumiem (rīkojumi, 2014. gada 7. marts, IET/350/2014, un 2016. gada 8. septembris, IET/1451/2016), kas ir izdoti, pamatojoties uz minēto likumu un Karaļa dekrētu 968/2014, un kuros tika noteikts finansējuma sadalījums tādējādi, ka nozīmīgu finansējuma daļu paredzēja tikai 4 uzņēmumiem vai uzņēmumu grupām, kam bija jāuzņemas kopumā aptuveni 96,64 % no izmaksām, kamēr pārējiem uzskaitītajiem 23 uzņēmumiem tiek paredzēti tikai kopumā aptuveni 3,36 %. Lai pamatotu šo sociālās atlaides finansēšanas regulējuma izvēli, proti, novirzīt sociālās atlaides izmaksas uz uzņēmumu mātesuzņēmumiem vai uzņēmumu grupām, kas īsteno elektroenerģijas ražošanas, sadales un tirdzniecības darbības un kas ir vertikāli integrētas grupas, likumdevējs paskaidroja, ka šā pienākuma uzlikšana šādiem mātesuzņēmumiem atļauj kaut vai netieši sadalīt šo pienākumu starp elektrības nozarē iesaistīto uzņēmumu galvenajām darbībām, un ka pārvades darbības atbrīvošana [no finansēšanas apgrūtinājuma] bija pamatota ar to, ka tā ir darbība, kas tiek veikta likumīga monopola režīmā, kas liedz pārvades uzņēmumam atgūt no tirgus eventuālās izmaksas par sociālo atlaidi.
- 10 Tomēr ir šaubas, vai šis sociālās atlaides finansējuma regulējums, kas ir noteikts Likuma 24/2013 45. panta 4. punktā un īstenots ar Karaļa dekrēta 968/2014 2. un 3. pantu, atbilst Direktīvas 2009/72 3. panta 2. punktam, saskaņā ar kuru sabiedriskā pakalpojuma saistības, tostarp sociālā atlaide, “ir skaidri definētas, pārskatāmas, nediskriminējošas, pārbaudāmas, un tās garantē, ka Kopienas elektroenerģijas uzņēmumiem ir vienlīdzīga piekļuve valstu patērētājiem”. Iesniedzējtiesa uzskata, ka ne attiecīgajā valsts tiesiskajā regulējumā, ne *Administración del Estado* argumentācijā nav pienācīgi pamatots, kāpēc sociālās atlaides finansēšana ir novirzāma uz noteiktiem elektrosistēmas uzņēmumiem, daži no kuriem ir maznozīmīgi nozarē kopumā, turpretī atbrīvojot no šā pienākuma citus uzņēmumus vai uzņēmumu grupas, kas iespējami ir labākā situācijā, lai uzņemtos šīs izmaksas vai nu sava apgrozījuma vai relatīvā lieluma kādā no darbības nozarēm dēļ, vai tāpēc, ka tās veic divas no šīm darbībām vienlaikus un integrētā veidā. Runājot par samērīguma principu, iesniedzējtiesa uzskata, ka šis sociālās atlaides finansēšanas pienākums tiek noteikts nevis izņēmuma kārtā un uz ierobežotu laiku, bet gan uz nenoteiktu laiku un neparedzot nekādu atmaksu vai kompensācijas pasākumu.

- 11 Turklāt, lai arī pati *Administración del Estado* atzīst, ka divu elektrības nozares darbību – tirdzniecības un ražošanas – integrācija veicina sinerģiju un apjoma ietaupījumu attiecīgajiem uzņēmumiem, noteiktais regulējums šo sociālās atlaides finansēšanas pienākumu uzņēmumiem vai uzņēmumu grupām, kas vienlaikus veic abas šīs darbības, proti, tirdzniecību un ražošanu, uzliek tikai tad, kad tiek īstenota arī sadales darbība.
- 12 Izklāstīto iemeslu dēļ iesniedzējtiesa sākotnēji secināja, ka minētais valsts tiesiskais regulējums nav saderīgs ar Direktīvu 2009/72 un ka valsts tiesības nav piemērojamas, ņemot vērā Savienības tiesību pārākumu. Tā uzskatīja, ka nav nepieciešams uzdot prejudiciālos jautājumus EST saskaņā ar šīs Tiesas judikatūru par “acte clair” (skat. Tiesas spriedumus, 1982. gada 6. oktobris, *CILFIT*, 283/81; 1963. gada 27. marts, *Da Costa u.c.*, 28/62 līdz 30/62; 1991. gada 19. novembris, *Francovich* un *Bonifaci*, C-6 un C-9/90, un, 2010. gada 19. janvāris, *Kücükdeveci*, C-555/07), ņemot vērā spriedumus, 2010. gada 20. aprīlis, *Federutility*, C-265/08, un it īpaši, 2016. gada 7. septembris, *ANODE*, C-121/15. Proti, minētajos spriedumos iedibinātā Tiesas judikatūra ir pilnībā attiecināma uz šo lietu, ņemot vērā to, ka tā attiecas uz prasībām sabiedriskā pakalpojuma saistību noteikšanai regulētā nozarē, nevis uz elektrības vai gāzes [nozares] materiāltiesisko regulējumu, tādēļ nav būtiski, ka runa ir par dažādām direktīvām, jo strīdus jautājumā to formulējums ir burtiski identisks.
- 13 Kopienų tiesību pārākums ir attiecināms ne tikai uz Kopienų tiesību normas formulējumu, bet arī uz tās interpretāciju, ko veikusi EST, jo šī interpretācija prevalē pār jebkādu citādu izpratni, kādā var tikt uztvertas valsts tiesību normas, kuru mērķis ir direktīvas īstenošana.
- 14 Iesniedzējtiesa uzskata, ka tai kā augstākajai tiesai ir pēdējā instancē jāinterpretē gan valsts materiālās tiesības elektrosistēmas jomā, gan Savienības tiesības šajā pašā jomā kā parastās likumības ietvaros, kas neskar konstitucionālās garantijas, kas ir rezervētas Spānijas *Tribunal Constitucional*, un ka tādēļ tai ir jānosaka, vai Spānijas tiesiskais regulējums ir pretrunā minētajai direktīvai un vai Tiesas judikatūra to atbrīvo no pienākuma uzdot prejudiciālos jautājumus attiecīgajā lietā. Tāpēc tā pasludināja spriedumu, kurā tā apmierināja *Viesgo Infraestructuras Energéticas, S.A.* iesniegto prasību un atzina attiecīgo sociālās atlaides finansēšanas režīmu par nepiemērojamu.
- 15 Tomēr *Administración del Estado* iesniedza konstitucionālo sūdzību par minēto spriedumu *Tribunal Constitucional*, apgalvojot procesuālo pamattiesību pārkāpumu, pamatojoties uz to, ka valsts tiesību norma tika atstāta bez piemērošanas, neuzdodot prejudiciālo jautājumu EST. *Tribunal Constitucional* apmierināja konstitucionālo sūdzību, atcēla iesniedzējtiesas 2016. gada 24. oktobra spriedumu un noteica, ka lieta ir jāatgriež stadijā, kādā tā bija pirms sprieduma pasludināšanas, lai šī tiesa “pieņemtu jaunu spriedumu, kurā tiktu ievērotas pārkāptās pamattiesības”.

- 16 *Tribunal Constitucional* savā spriedumā iztīrīja jautājumu par to, vai aplūkoti spriedumi ir “acte clair”, kas saistībā ar šo lietu ļautu neuzdot prejudiciālu jautājumu. Tā norāda, ka pastāv atšķirības starp gadījumiem, ko ir izspriedusi EST spriedumos *Federutility* un *ANODE* un gadījumu, kas ir izskatīts *Tribunal Supremo* spriedumā, jo, pirmkārt, vērā ņemtās Eiropas tiesību normas atrodas dažādās direktīvās: spriedumā *Federutility* ir interpretēta 2003. gada 26. jūnija Direktīva 2003/55/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un spriedumā lietā *ANODE* ir interpretēta 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/73/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu.
- 17 *Tribunal Constitucional* atzīst, ka “lai arī Eiropas Savienības Tiesas interpretētajai normai ir tāds pats saturs gan elektrības nozares direktīvā, gan arī atbilstošajā dabasgāzes nozares direktīvā, runa nebija ne par šīm pašām direktīvām, ne nozari, un arī attiecīgajos spriedumos *Federutility* un *ANODE* un apstrīdētajā spriedumā aplūkoti jautājumi nav gluži vienādi”. Tādēļ *Tribunal Constitucional* uzskata, ka nav ticis uzdots tāds pats jautājums gadījumā, kas ir līdzīgs šīs lietas gadījumam, tādēļ tas nav “acte clair”, kas atbrīvotu *Tribunal Supremo* no pienākuma uzdot prejudiciālos jautājumus. Tādējādi tā secina, ka ir pārkāptas tiesības uz procesu ar visām garantijām, jo par nesaderīgu ar Direktīvu 2009/72 uzskatītais valsts tiesiskais regulējums ir atstāts bez piemērošanas, iepriekš nesaņemot EST prejudiciālo nolēmumu.
- 18 Īsumā, *Tribunal Constitucional*, norādījusi savā spriedumā, ka tās kompetencē nav lemt par to, vai pastāv pretruna starp bez piemērošanas atstāto [valsts] tiesisko regulējumu un attiecīgās direktīvas normu, sprieda par to, vai pastāv “acte clair” gadījums, lemjot par attiecīgo direktīvu nozīmi un *ratio* salīdzinājumā ar valsts tiesisko regulējumu, kas atstāts bez piemērošanas.
- 19 *Tribunal Constitucional* satrauc tas, ka Eiropas Savienības tiesību pārākuma principa rezultātā tiek iedibināta decentralizēta pārbaudes sistēma, kas ļauj tiesnešiem atstāt bez piemērošanas valsts likumu, nevēršoties *Tribunal Constitucional* vai neuzdodot prejudiciālu jautājumu EST, tādējādi, ka tiek izvēlēta atšķirīga un stingrāka valsts tiesu īstenoto Savienības tiesību interpretācijas un piemērošanas pārbaude, ja tiesa bez piemērošanas atstāj valsts likumu, uzskatot, ka tas ir pretrunā Savienības tiesībām, nekā gadījumos, kad tiek nolemts, ka valsts norma atbilst Savienības tiesībām.
- 20 Kā tas izriet arī konkrēti no *Tribunal Constitucional* spriedumiem, 2010. gada 20. oktobris, Nr. 78/2010, 2015. gada 5. novembris, Nr. 232/2015, un, 2019. gada 26. marts, Nr. 37/2019, šādi *Tribunal Constitucional* ir pārbaudījuši *Tribunal Supremo* veikto Kopieniu normu interpretāciju un viedokli par valsts tiesā izskatīto situāciju identiskumu ar EST tiesvedībā izskatītajām, kad *Tribunal Supremo* ir nonākusi pie secinājuma, ka valsts tiesību norma ir jāatstāj bez piemērošanas, pamatojoties uz pārākuma principu un neuzdodot prejudiciālo jautājumu par interpretāciju.

- 21 Katrā ziņā iesniedzējtiesa savā 2012. gada 7. februāra spriedumu jau atstāja bez piemērošanas iepriekšējo tiesisko regulējumu, kas regulē identisku jomu, jo tas bija pretrunā Kopienas tiesībām, un *Tribunal Constitucional* atzina, ka par šo spriedumu iesniegtā konstitucionālā sūdzība ir nepieņemama. Toreiz iesniedzējtiesa pamatojās uz spriedumu lietā *Federutility* (C-265/08).
- 22 Iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ iesniedzējtiesa, uzskatot par sev saistošu *Tribunal Constitucional* spriedumu un ņemot vērā tiesvedības dalībnieku tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā un tiesības uz tiesvedību bez nepamatotas kavēšanās, kā pēdējās instances tiesa, kuras kompetencē ir pēc būtības izspriest par to, vai pastāv *acte clair* regulētajā elektrības nozares jomā, tagad atkāpjas no sava iepriekšējā viedokļa un nolēmj uzdot prejudiciālo jautājumu EST. Tādējādi ir jājautā, vai ar Likumu 24/2013 noteiktais un ar Karaļa dekrēta 968/2014 2. un 3. pantu īstenotais sociālās atlaides finansēšanas tiesiskais regulējums ir saderīgs ar Direktīvas 2009/72 3. panta 2. punktā noteikto prasību, ka sabiedriskā pakalpojuma saistībām ir jābūt skaidri noteiktām, pārskatāmām, nediskriminējošām, pārbaudāmām un jāgarantē, ka Kopienas elektroenerģijas uzņēmumiem ir vienlīdzīga piekļuve valstu patērētājiem.